

Blauwdruk DPIA voor samenwerkingsfase LSI

Wijkgerichte aanpak – per project in te vullen.

Dit hoofdstuk beschrijft en beoordeelt de verwerking van persoonsgegevens voor het LSI project Wijkgerichte aanpak Naam invullen zoals hiervoor uiteengezet in hoofdstuk 1 tot en met 3, voor zover die verwerking valt onder de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid van de deelnemende LSI-partners.

4.1 Inleiding

De algemene afspraken over de samenwerking binnen de LSI staan in de Samenwerkingsovereenkomst voor Interventieteams.¹ Dit Convenant stelt verplicht dat als binnen een LSI-project gegevens worden verwerkt, de deelnemende partners daarover afspraken maken en deze in het projectplan vastleggen.² Dit hoofdstuk bevat de uitwerking van deze verplichting.

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

De LSI heeft geen zelfstandige rechtspersoonlijkheid. De verwerkingen van persoonsgegevens ten behoeve van het project worden verricht door de deelnemende LSI-partners: de gemeente NAAM GEMEENTE, UWV, SVB, Belastingdienst MKB, Toeslagen en de Nederlandse Arbeidsinspectie. Omdat zij samen gegevens verwerken ten behoeve van het project binnen de e-SWF omgeving en op de casustafel, is voor die onderdelen sprake van een gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid in de zin van artikel 26 AVG.³

DPIA

Voor dit project zullen de deelnemende LSI-partners persoonsgegevens uitwisselen en deze met elkaar vergelijken. Het uitvoeren van een *Data Protection Impact Assessment* (afgekort DPIA, in het Nederlands vertaald naar gegevensbeschermingseffectbeoordeling, afgekort GEB) is voor deze verwerking verplicht.⁴ In dit hoofdstuk wordt de gegevensverwerking juridisch beoordeeld. Gelezen in combinatie met de inhoud van de voorgaande hoofdstukken, dient dit hoofdstuk als DPIA voor de fase waarin sprake is van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid. Dit zijn de onderdelen B en C genoemd in paragraaf 3.1.

Verhouding tot interne verwerking door de partners

Dit hoofdstuk treedt niet in de plaats van de DPIA van een partnerorganisatie voor zijn eigen processen, maar sluit hierop aan voor de fase van gezamenlijk verwerkingsverantwoordelijkheid. De verwerkingen van gegevens die LSI-partners buiten deze fase om voor het project verrichten, vallen ook buiten de reikwijdte van deze beoordeling en verantwoording.

4.2 De gegevensverwerking in het kader van dit project

In deze paragraaf wordt stapsgewijs beschreven hoe de gegevensverwerking in de fase van de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid verloopt.

¹ [170317 Convenant interventieteams.pdf \(vng.nl\)](#)

² Artikel 9, tweede lid, Samenwerkingsconvenant.

³ Zie ook de richtlijnen van de European Data Protection Board over verwerkingsverantwoordelijken, EDPB 2021/07, p. 18 e.v. ([edpb_guidelines_202007_controllerprocessor_final_en.pdf \(europa.eu\)](#)).

⁴ Zie artikel 35 van de AVG. De Autoriteit Persoonsgegevens heeft dit ook verplicht gesteld. Zie <https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/sites/default/files/atoms/files/stcrt-2019-64418.pdf> onder 8.

Het proces van de gegevensverwerking

De fase van gezamenlijke verwerking door de partners omvat een aantal stappen waarmee wordt beoogd om te komen tot een afgewogen selectie casussen, die zich voor een gezamenlijke aanpak lenen. Per stap worden die gegevens verwerkt die nodig zijn om dit te kunnen bepalen. In deze fase zitten de volgende stappen:

- (1) eerste inventarisatie (uitvraag) en selectie ter voorbereiding op de casustafel door projectleider en data analist;
- (2) een verdere inventarisatie en de selectie op de casustafel voor verder onderzoek;
- (3) opnieuw inventarisatie na onderzoek en selectie voor het verder oppakken van de casus.

Binnen iedere stappen worden casussen stapsgewijs verder geselecteerd. In elke fase vallen daarom casussen af die mogelijk wel verrijkt of onderzocht zijn, maar uiteindelijk niet verder zullen worden onderzocht. Deze casus worden geregistreerd als afgesloten in de projectadministratie.

Binnen iedere stap wordt gewerkt met een zogeheten 'signaaldocument'. Dat is een format waarin de informatie over een casus per stap op een gestructureerde manier wordt opgenomen, waarin het verloop van de informatiegaring in de stappen wordt gedocumenteerd en waarin inzichtelijk wordt gemaakt op basis van welke informatie partijen belang hebben, en welke stappen zijn bepaald. Het format van het signaaldocument kan per project enigszins verschillen. Dit document is geen afwegingskader dat bijvoorbeeld criteria bevat, maar wel een instrument dat partijen dwingt om te motiveren tot welke beslissingen gegevens leiden.

STAP 1

Bij de start van het project wordt de partners gevraagd om bestaande signalen (met koppelbare persoonsgegevens) aan te leveren. Deze uitvraag is beperkt tot de doelgroep⁵, de wijk(en) waar het project op ziet en tot de doelen van het project (zoals beschreven in par. 4.5.). Het signaal bevat de reden waarom het adres of de persoon als casus in het project wordt aangedragen.

Voor deze stap plaatsen de partners de gegevens die zij aanleveren in de eigen map op de e-SWF omgeving. Deze map is afgeschermd voor de overige projectdeelnemers en enkel in te zien door de projectleider van de gemeente en de data-analist.⁶ De gemeentelijk projectleider en data-analist selecteren uit de aangeleverde signalen de casussen voor de casustafel. Partijen verstrekken persoonsgegevens via de eigen map aan de projectleider en de data-analist:

- Naam (voornaam, achternaam, eventueel tussenvoegsel);
- Adres (straatnaam, huisnummer, postcode en woonplaats);
- Reden van aanlevering signaal (oftewel: risico-vermoeden). Het is mogelijk dat daarbij gegevens worden genoemd uit categorie 4 t/m 9 genoemd in de tabel op p. 4.

Gegevensverwerkingen in stap 1

Het verstrekken (uploaden) van de gegevens door partners, het koppelen en analyseren van gegevens door de projectleider en data-analist, en het op basis daarvan selecteren van casussen voor de volgende stap.

⁵ Zie schrijfwijzer volwassenen die wegens het ontvangen van voorzieningen en/of het hebben van plichten een relatie met één van de betrokken partners hebben

⁶ Zie voor uitleg over de rollen par. 4.3.

STAP 2

Als een casus in stap 1 geselecteerd is, wordt aan de deelnemende partners gevraagd of zij beschikken over aanvullende informatie die 1) op het adres in kwestie ziet, en 2) van belang is om te kunnen bepalen of een casus zich leent voor een gezamenlijke aanpak in het kader van het project. Bij het tweede criterium is niet op voorhand te specificeren wanneer aanvullende informatie van belang is, dit zal onder meer afhangen van welke gegevens er zijn en in welke mate ze kunnen bijdragen aan de projectdoelen.⁷ Het is aan de partnerorganisaties hier een professionele inschatting van te maken. Iedere partner beslist zelf of, en zo ja welke, aanvullende informatie in stap 2 wordt verstrekt en draagt hiervoor de verantwoordelijkheid. De deelnemers mogen van elkaar verwachten dat hier op zorgvuldige en professionele wijze mee wordt omgegaan.

De aanvullende informatie kan schriftelijk worden gedeeld in de gezamenlijke map voor alle projectpartners binnen de e-SWF omgeving en/of worden aangeleverd bij de projectleider en data-analist ter voorbereiding op de casustafel. Tijdens de casustafel worden de casussen door medewerkers van de deelnemende partners met elkaar besproken, om te bepalen of de casus zich leent voor een gezamenlijke aanpak, welke mogelijkheden daartoe worden gezien en wie welke verdere stappen in de casus zal gaan zetten. De uitkomst van deze bespreking is afhankelijk van de omstandigheden van het geval.

Zoals gezegd, heeft de gegevenslevering in deze stap als concreet doel om binnen het project te bepalen of een casus zich leent voor een gezamenlijke aanpak. Dit doel is onderdeel van het eerste deel - samenwerking ten behoeve van een integraal overheidsoptreden - van het tweeledige doel van artikel 64 van de Wet SUWI (zie voor nadere toelichting par. 4.5.). Het kan dus voorkomen dat wel aanvullende gegevens worden verstrekt, maar op basis daarvan wordt besloten dat de casus géén gezamenlijke aanpak behoeft.

In algemene zin geldt hierbij het volgende: de gegevensuitwisseling tussen de partners binnen een WGA-project kan tot gevolg hebben dat handhavend wordt opgetreden. Het is belangrijk dat de selectie van- en omgang met gegevens in het project zorgvuldig plaatsvindt en met passende waarborgen is omkleed. Desondanks is het niet mogelijk om in het project exact enkel die gegevens te verwerken die zeker tot een gezamenlijke aanpak leiden. Dat is immers niet te voorspellen. Er zal op het gebied van gegevens binnen het project altijd 'bijvangst' zijn als geredeneerd wordt dat de verstrekking alleen noodzakelijk is als dit ook tot handhavend optreden leidt. Als de gegevens tot doel hebben te bepalen of een gezamenlijke aanpak moet volgen, dan zijn de gegevens die niet tot handhaving leiden geen 'bijvangst' maar evengoed noodzakelijk om het oordeel over de casus te vormen. De doelbinding is daarmee ook gegeven.

Overzicht persoonsgegevens

Partijen kunnen elkaar de volgende persoonsgegevens verstrekken (ter beslissing aan de partijen zelf, zoals hiervoor aangegeven):

	Categorie persoonsgegevens	Type persoonsgegevens
1.	Naam (voornaam, achternaam)	Gewoon persoonsgegeven
2.	Adres (straatnaam, huisnummer, postcode, woonplaats)	Gewoon persoonsgegeven
3.	Burgersevicenummer	Gewoon persoonsgegeven

⁷ Dat dit op voorhand niet in te vullen is, resulteert in een potentieel grotere inbreuk. Hiermee wordt rekening gehouden in de weging van risico's en maatregelen.

		Wettelijk identificatienummer
4.	Informatie over de gezinssamenstelling (partner, aantal kinderen ⁸ , huisgenoten)	Gewoon persoonsgegeven
5.	Informatie over het inkomen (inkomensbron: werk, soort uitkering(en), soort toeslagen(en), pensioen), hoogte van inkomen)	Gevoelig persoonsgegeven Bijzonder persoonsgegeven ⁹
6.	Informatie over schulden (soort schuld, openstaande aanslagen of boetes)	Gevoelig persoonsgegeven
7.	Informatie over opgelegde sancties of maatregelen (bestuursrechtelijke boetes, intrekking, herberekening, terugvordering, terugbetaling)	Gevoelig persoonsgegeven
8.	Informatie over lopend onderzoek naar betrokkene (aantekeningen over onderzoek, meldingen, feiten uit controles, inspecties)	Gevoelig persoonsgegeven
9.	Verblijfstitel	Gewoon persoonsgegeven

Binnen dit project worden geen strafrechtelijke gegevens verwerkt. Ook worden geen politiegegevens verwerkt of verstrekt. Zoals uit de tabel blijkt, kunnen binnen het project 'gevoelige' persoonsgegevens worden verwerkt. Gevoelige persoonsgegevens zijn geen bijzondere persoonsgegevens in de zin van de AVG, maar worden door de AP wel apart onderscheiden als gegevens die naar hun aard extra zorgvuldig behandeld moeten worden. De gegevens zijn zodanig gevoelig dat het zinvol is deze expliciet te benoemen doordat zij een verhoogd risico kunnen vormen voor de betrokkene bij verkeerd gebruik of misbruik.¹⁰

Gegevensverwerkingen in stap 2

Het ontvangen van gegevens door partners, het verstrekken van aanvullende gegevens door partners, het combineren van alle informatie over een casus in één bestand door de data analist of projectleider, het registreren van de casus (projectadministratie), het bespreken van de casus (met mogelijkheid tot mondeling verder aanvullen informatie over de casus), het selecteren van casus (oor verder onderzoek en registreren van besluitvorming over de besproken casussen (projectadministratie).

STAP 3

Na stap 2 - het vergaren van aanvullende gegevens en de casustafel - wordt onderzoek waartoe in de vorige fase is besloten, uitgevoerd. Bevindingen daarvan worden op (een volgende bijeenkomst van) de casustafel teruggekoppeld. Dit kan leiden tot nieuwe informatie die aan de casus wordt toegevoegd. Vervolgens wordt in gezamenlijkheid besloten of de casus wordt opgevolgd, op welke manier en door welke welke partner(s). Elke partner acteert vervolgens op eigen bevoegdheden en op grond van eigen procedures.

⁸ Informatie over kinderen: kinderen zijn geen doelgroep voor het project. Dat voor bepaalde toeslagen zoals de kinderbijslag of de huurtoeslag ook informatie over kinderen moet worden verstrekt, betekent niet dat meer dan de noodzakelijke informatie over die kinderen wordt gedeeld (anders dan het aantal minderjarige bewoners).

⁹ Informatie over het inkomen kan een bijzonder persoonsgegeven zijn als de bron van inkomen iets zegt over de gezondheid van betrokkene, bijvoorbeeld als iemand een arbeidsongeschiktheidsuitkering ontvangt. Zie ook par. 4.7.

¹⁰ Handleiding Algemene Verordening Gegevensbescherming, par. 3.2.2, p. 26 ([Handleiding Algemene verordening gegevensbescherming \(autoriteitpersoonsgegevens.nl\)](#)).

Overzicht persoonsgegevens

Acterende partijen verstrekken aan de andere deelnemers aan de casustafel de bevindingen van het onderzoek. Hiermee wordt het beeld van de situatie en de casus verrijkt. Het gaat dus om meer persoonsgegevens over dezelfde persoon, de persoonsgegevens waarmee de casus in deze stap kunnen worden aangevuld zijn dezelfde gegevens als genoemd in stap 2. De partner(s) die de casus uiteindelijk (verder) oppakt of oppakken, zullen de daarvoor noodzakelijke gegevens (indien niet voorhanden in de eigen administratie) na de casustafel in de eigen systemen verwerken.

Gegevensverwerkingen in stap 3

Het inbrengen van informatie over een casus naar aanleiding van (gezamenlijk) onderzoek, selecteren van de casus voor verdere afhandeling, informatie casus overdragen aan de partner(s) die de casus afhandelt/afhandelen.

Afsluiting project

De projectleider schrijft een eindverslag dat statistische gegevens over de resultaten van het optreden in de geselecteerde casussen bevat, maar geen persoonsgegevens. Uiterlijk vier weken na de afsluiting van het project (besluit tot decharge van de projectleider door de stuurgroep) worden alle gegevens inclusief de projectadministratie van de teamsite verwijderd. Arbeidsinspectie controleert dit. Dit wordt vastgelegd in de projectadministratie.

4.3 Wie verwerkt (betrokken partijen en hun rol)

De verwerking van persoonsgegevens voor het samenwerkingsverband, wordt verricht door de deelnemende partners. De volgende (al in par. 2.2 genoemde) partijen, nemen deel aan dit LSI project. Zij zijn allen aangewezen in of via artikel 64, eerste lid, van de Wet SUWI:

[tabel aanpassen. Enkel de deelnemende partijen noemen]

1.	Gemeente (het college van B&W) ¹¹	art. 64, lid 1, onder a
2.	UWV	art. 64, lid 1, onder a
3.	SVB	art. 64, lid 1, onder a
4.	Arbeidsinspectie	art. 64, lid 1, onder b
5.	Belastingdienst MKB	art. 64, lid 1, onder c
6.	Toeslagen	art. 64, lid 1, onder c
7.	IND	art. 64, lid 1, onder d, in combinatie met art. 5.21a Regeling SUWI

Gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid

De voornoemde partners dragen voor de gegevensverwerking in het project een gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid. De gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de verwerking begint op het moment dat de partners persoonsgegevens met elkaar gaan uitwisselen door het uploaden van de gegevens naar de teamsite in de e-SWF omgeving. De gezamenlijke verantwoordelijkheid betreft alleen de gegevensdeling via de teamsite in de e-SWF omgeving en de casustafels. De gezamenlijke verantwoordelijkheid kan op twee manieren eindigen:

1. De verwerkingsverantwoordelijkheid voor de gegevens op de teamsite eindigt bij het afsluiten van het project (decharge door de Stuurgroep LSI). De persoonsgegevens op de teamsite worden verwijderd;

¹¹ Om deel te kunnen nemen aan een samenwerkingsverband, moet een gemeente het LSI Convenant (zie https://download.belastingdienst.nl/belastingdienst/docs/convenant_interventieteams_al11801z1ed.pdf) bestuurlijk erkennen.

2. Wanneer een casus die binnen de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid valt, voor het verdere vervolg – zoals nader onderzoek of inzet van een handhavingsmiddel - wordt overgenomen door één of enkele specifieke partners. Dit gebeurt bijvoorbeeld wanneer de casus van fase C naar fase D gaat zoals beschreven in paragraaf 3.1.

Vaste rollen bij een project

- Projectleider VNG: een projectleider vanuit de VNG begeleidt de fase voordat een project van start gaat. Op dat moment is nog geen sprake van verwerking van persoonsgegevens. Na de start van het project, neemt de projectleider van de VNG de rol van adviseur aan;
- Projectleider gemeente: de projectleider van de gemeente is contractueel aan de gemeente verbonden, en treedt aan als het project van start gaat;
- Projectondersteuner: een medewerker die eveneens contractueel aan de gemeente is verbonden, en zich bezig houdt met de administratieve ondersteuning van het project;
- Data analist: dit is een medewerker van Arbeidsinspectie die op verzoek van de partners aan het project kan worden toegevoegd om ondersteuning te leveren op data analyse.

RoI VNG adviseur

De VNG adviseur ondersteunt de gemeentelijke projectleider. VNG Naleving is geen convenantpartner en adviseert de gemeenten rondom het LSI-project. VNG Naleving sluit hiervoor met de gemeente die zij adviseert een dienstverleningsovereenkomst. Hierdoor valt zij onder gezag en verantwoordelijkheid van de gemeente. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat de VNG adviseur een actieve rol inneemt met betrekking tot de inhoud van de casuïstiek. De VNG adviseur adviseert over procesmatige zaken.

RoI Politie

De Politie is niet in of via de wet aangewezen als LSI-partner en neemt niet deel aan projecten. De Politie kan wel een taak krijgen die voortvloeit uit het project: als aan de casustafel wordt besloten om een adres te bezoeken, kan de projectleider de Politie voorafgaand aan het bezoek vragen het adres op veiligheidsaspecten te controleren, en eventueel ter plaatse ondersteuning bieden als het adres als risico wordt beschouwd. Deze bevoegdheden, en de legitimatie hiervoor adresgegevens te ontvangen, ontleent de Politie aan de algemene politietaak (artikel 3 Politiewet 2012).

RoI Arbeidsinspectie

[De arbeidsinspectie is altijd op deze wijze betrokken maar indien zij volledig betrokken zijn, dit deel aanpassen] De Arbeidsinspectie neemt niet primair deel aan de uitvoering van dit project, maar is wel betrokken als functioneel beheerder voor de teamsite van het project in de e-SWF omgeving. . De afspraken over de invulling van deze rol van Arbeidsinspectie zijn vastgelegd in een verwerkersprotocol.

RoI SZW

De minister van SZW (hierna: SZW) is geen in artikel 64 van de Wet SUWI genoemde LSI-partner. Er worden geen gegevens uitgewisseld met SZW. SZW stelt de e-SWF omgeving technisch beschikbaar aan de Nederlandse Arbeidsinspectie ten behoeve van de LSI.

4.4 Technische kant van de gegevensverwerking

Techniek

Voor het verzamelen en uitwisselen van gegevens binnen het project wordt gebruik gemaakt van een afgeschermd teamsite op www.samenwerkruimten.nl. Dit is een cloudoplossing die de externe samenwerkingsfunctionaliteit (afgekort e-SWF) wordt genoemd. Deze applicatie is onderdeel van de dienstverlening van SSC-ICT, een agentschap van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. De server waarop de e-SWF omgeving draait, is gevestigd in Rijswijk (Nederland).

SZW neemt de e-SWF omgeving af bij SSC-ICT. Door zijn faciliterende rol in het aanbieden van e-SWF is SSC-ICT hier verwerker voor de minister van SZW. De afspraken met SSC-ICT zijn beschreven in een verwerkersprotocol tussen SZW en SSC-ICT. Hierin is onder andere vastgelegd dat de beveiliging van de e-SWF omgeving voldoet aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Daarmee is de omgeving geschikt voor departementaal vertrouwelijke informatie, BBN (basis beveiligingsniveau) 2. Daarnaast bevat het protocol afspraken over het inschakelen van derden, melden van datalekken, controle door de minister van SZW als verwerkingsverantwoordelijke, de handelswijze bij beëindiging van de overeenkomst en een geheimhoudingsverklaring. Jaarlijks wordt door SSC-ICT een in-control verklaring (informatiebeveiligingsbeeld) afgegeven.

Via de Arbeidsinspectie stelt SZW de e-SWF omgeving beschikbaar voor LSI-projecten. De Arbeidsinspectie zorgt voor het functioneel beheer van deze omgeving voor LSI-projecten. De Arbeidsinspectie draagt in deze rol de technische verantwoordelijkheid. Hiertoe heeft de Arbeidsinspectie afspraken vastgelegd in een verwerkersprotocol.

Waarborgen toegang tot teamsite e-SWF

Rijksmedewerkers (organisaties) kunnen vanuit hun rijksomgeving inloggen op de e-SWF omgeving met hun e-mailadres en een wachtwoord, gasten (iedereen die geen toegang heeft als Rijksmedewerker en wel deelneemt aan het project) loggen in met hun emailadres, wachtwoord en een per sms ontvangen code (twee-stappen authenticatie).¹² Toegang en activiteiten in de e-SWF omgeving worden gelogd en gemonitord door SCC-ICT.

Elk LSI-project heeft een eigen teamsite die alleen toegankelijk is voor de bij dat project betrokken medewerkers (inlog op naam). De beheerders van de teamsite in e-SWF kunnen toegang verlenen tot de site en tot bepaalde mappen op de teamsite (door middel van autorisaties). De projectleider controleert periodiek of de autorisaties kloppen. Op de teamsite in de e-SWF omgeving heeft elke medewerker alleen toegang tot de map voor de eigen organisatie. Daarnaast zijn er enkele projectmappen die voor alle betrokken partijen toegankelijk zijn, zoals een map met stukken ter voorbereiding van de casustafel en een map met projectadministratie. Alleen de projectleider, de projectondersteuner en de data-analist hebben toegang tot alle mappen op de teamsite. Dat is noodzakelijk om de casustafel goed te kunnen voorbereiden en voor de verslaglegging van de casustafels.

4.5 Waarom wordt verwerkt (doelen en belangen)

Wettelijk doel

Voor ieder LSI-project volgt het generieke, tweeledige doel uit artikel 64, eerste lid, Wet SUWI:

1. Door de betrokken partijen wordt samengewerkt ten behoeve van een integraal overheidsoptreden, en;

¹² Doordat Rijksmedewerkers via hun rijksomgeving inloggen, loopt hun toegang tot de teamsite in e-SWF al via de beveiligde omgeving van het Rijksportaal inloggen op de teamsite in de e-SWF omgeving. Twee-stappen authenticatie voegt dan geen extra beveiliging meer toe.

2. Het integraal overheidsoptreden gericht is op:
 - Het voorkomen en bestrijden van onrechtmatig gebruik van overheidsgelden en overheidsvoorzieningen op het terrein van de sociale zekerheid en de inkomensafhankelijke regelingen, en/of;
 - De voorkoming en bestrijding van belasting- en premiefraude, en/of;
 - De voorkoming en bestrijding van het niet naleven van de arbeidswetten.

Binnen de wettelijke reikwijdte kunnen de deelnemende partners voor een afzonderlijk project één of meer doelen voor de lokale situatie en behoefte specificeren, maar dat hoeft niet. Binnen het project Wijkgerichte Aanpak NAAM PROJECT zijn geen nadere doelen bepaald. Het project heeft aldus als doel dat de partners samenwerken ten behoeve van een integraal optreden om:

1. Onrechtmatig gebruik van overheidsgelden en overheidsvoorzieningen op het terrein van de sociale zekerheid en de inkomensafhankelijke regelingen te voorkomen en bestrijden, en;
2. Belasting- en premiefraudeartikel te voorkomen en bestrijden.

Dat het project Wijkgerichte Aanpak NAAM INVULLEN twee algemene wettelijke doelstelling hanteert, heeft als gevolg dat de gegevensverwerking zich daarbinnen niet vooraf laat specificeren.¹³

De belangen van het wettelijke doel

Het wettelijke doel van LSI-projecten houdt direct verband met het economisch welzijn van Nederland, en daarom is hier een belangrijk maatschappelijk belang gemoeid. Het economisch welzijn wordt gediend door een goed functionerende arbeidsmarkt en goed functionerend sociaal zekerheidstelsel. Het sociaal zekerheidstelsel is gebaseerd op het solidariteitsprincipe (iedereen die het kan, draagt eraan bij) en kost jaarlijks ruim 160 miljard euro. Misbruik van sociale zekerheidsvoorzieningen wordt geschat op honderden miljoenen.¹⁴ Voor behoud van het draagvlak voor dit stelsel is het voorkomen van misbruik van voorzieningen cruciaal. Daarnaast is het voor het gezond functioneren van het stelsel van belang dat misstanden op het gebied van belasting- en premiefraude en illegale tewerkstelling worden voorkomen en bestreden.

Verwerking van persoonsgegevens voor het wettelijk doel

Een LSI-project vormt een concrete uitvoering van het bestrijden en voorkomen van misbruik van sociale zekerheidsvoorzieningen en naleving van de arbeidswetten, ten bate van het economisch welzijn. Het rechtmatig gebruik van voorzieningen die een individu zijn toegekend op grond van bepaalde omstandigheden, laat zich niet controleren of handhaven zonder dat de persoonlijke gegevens van de ontvanger/rechthebbende verwerkt worden. Dit geldt ook voor gegevens van individuen of bedrijven die geacht worden bepaalde plichten na te komen of wetgeving na te leven.

4.6 Grondslag en juridisch kader

Artikel 64 van de Wet SUWI kent de partners de taak toe om in gezamenlijkheid op te treden ten behoeve van de genoemde doelen. De grondslag om hiervoor gegevens te verwerken is daarom

¹³ Dit wordt meegenomen in de risicoafweging.

¹⁴ In de Kamerstukken II 2012-2013, 33 579, nr. 3 (MvT), p. 17-18 worden bedragen over 2010 en 2011 worden de volgende bedragen genoemd: 153 miljoen euro aan sociale zekerheidsfraude, respectievelijk een half tot één miljard euro per jaar aan bijstandsfraude genoemd en 135 miljoen euro aan maatschappelijke schade ten gevolge van sociale zekerheidsfraude.

een taak van algemeen belang die aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen (artikel 6, eerste lid, onder e, van de AVG).

Artikel 64 van de Wet SUWI kent een imperatieve formulering voor de gegevensverstrekking binnen het samenwerkingsverband.¹⁵ Van een plicht om gegevens te verstrekken is echter pas sprake als een partnerorganisatie daadwerkelijk aan een project deelneemt. Omdat die deelname een keuze van de partnerorganisatie is, is de grondslag voor de gegevensverwerking *niet* gelegen in een wettelijke verplichting (artikel 6, eerste lid, onder c, van de AVG).

Artikel 64 van de Wet SUWI voorziet in een integraal overheidsoptreden van de aangewezen organisaties en algemene, organisatie overstijgende doelen. Het artikel fungeert als een huls: de doelen krijgen uitvoering doordat de partners gegevens uitwisselen waarover ieder uit hoofde van de eigen wettelijke taken beschikt.

Juridisch kader

[aanpassen waar nodig]

De partners zijn elk afzonderlijk belast met de uitvoering van sectorale wet- en regelgeving. Als de gegevensverwerking binnen het samenwerkingsverband leidt tot onderzoeksactiviteiten en eventueel handhaving, volgen deze uit de eigen wettelijke bevoegdheden van de aan het project deelnemende partners. De toepasselijke wetgeving is te vinden in paragraaf 2.8.

De partnerorganisaties zijn allen bestuursorganen in de zin van de Algemene wet bestuursrecht, daarom wordt hun optreden, ook in het LSI-verband, genormeerd door het bestuursrecht. Ook overige algemene wetgeving, zoals de Archiefwet, is van toepassing.

4.7 Bijzondere persoonsgegevens

In het kader van het project worden bijzondere persoonsgegevens - gegevens zoals benoemd in artikel 9, eerste lid, van de AVG – verwerkt, mits deze gegevens direct voortvloeien uit de bestaande wettelijke taken en bevoegdheden die een partner heeft. Bijvoorbeeld: dat een betrokkene een WIA-uitkering ontvangt, is een gezondheidsgegeven.¹⁶ Dit gegeven hangt samen met dat UWV de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (Wet WIA) uitvoert. Uit gegevens van de Belastingdienst Toeslagen kan blijken dat iemand recht heeft op meer huurtoeslag omdat de woning wegens een handicap is aangepast. De Belastingdienst Toeslagen beschikt over dit gegeven vanwege de uitvoering van de Wet op de huurtoeslag. In dergelijke gevallen mag een LSI-partner bijzondere gegevens in het project inbrengen, en mogen deze gegevens binnen die context verwerkt worden.¹⁷

Uitzonderingsgrond AVG

Op het verwerken van bijzondere persoonsgegevens rust in beginsel een verbod. De verwerkingsverantwoordelijke moet zich daarom kunnen beroepen op een van de in artikel 9, tweede lid, van de AVG genoemde uitzonderingen om bijzondere persoonsgegevens te mogen verwerken. In het geval van een WGA-project is de belangrijkste uitzonderingsgrond voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens gelegen in artikel 9, tweede lid, onder b van de AVG:

¹⁵ Zie artikel 64 wet SUWI.

¹⁶ ECLI:NL:RBAMS:2019:6490.

¹⁷ Daarbij is zijn de beginselen en waarborgen volgend uit de AVG uiteraard van toepassing. Vanuit de beginselen van minimale gegevensverwerking en noodzakelijkheid zal bij de genoemde voorbeelden slechts van belang zijn dát iemand een WIA-uitkering of verhoogde huurtoeslag ontvangt. De onderliggende medische conditie is daarbij niet van belang.

de verwerking is noodzakelijk met het oog op de uitvoering van verplichtingen en de uitoefening van specifieke rechten van de verwerkingsverantwoordelijke of de betrokkene op het gebied van het arbeidsrecht en het sociale zekerheids- en beschermingsrecht, voor zover dat is toegestaan in Unierecht of lidstatelijk recht. Deze uitzondering is voor de verwerking van gezondheidsgegevens uitgewerkt in artikel 30 van de UAVG, waarin bepaald is dat bestuursorganen deze gegevens kunnen verwerken als dit noodzakelijk is voor een goede uitvoering van wettelijke voorschriften.

De deelnemende LSI-partners zijn allen bestuursorganen die belast zijn met de uitvoering van wet- en regelgeving. Deze wet- en regelgeving kent burgers aanspraken op voorzieningen toe, maar aan het gebruik van deze voorzieningen zijn rechten en plichten verbonden. Daarnaast moet iedere burger aan belastingverplichtingen voldoen, volgend uit door de Belastingdienst uitgevoerde wet- en regelgeving. Een cruciaal onderdeel van goede uitvoering van wet- en regelgeving is dat bestuursorganen ervoor zorgen dat dit rechtmatig gebeurt. De samenwerking binnen een WGA-project draagt, doordat wordt beoogd misbruik of oneigenlijk gebruik van voorzieningen tegen te gaan, bij aan de rechtmatige uitvoering van wet- en regelgeving. Daarom kunnen de deelnemende bestuursorganen hiervoor gezondheidsgegevens verwerken op basis van artikel 30 van de UAVG. Voor zover LSI-partijen zich niet op bovenstaande uitzondering kunnen beroepen, geldt dat bijzondere persoonsgegevens verwerkt kunnen worden via toepassing van gezondheidsgegevens artikel 9, tweede lid, onder g van de AVG: de verwerking is noodzakelijk voor een reden van zwaarwegend algemeen belang volgend uit het nationale recht (artikel 64 van de Wet SUWI).

De gegevensverwerking binnen een LSI-project kan veelomvattend zijn. Het is niet uit te sluiten dat tijdens onderzoek of een casustafel onbedoeld informatie op tafel komt die bijzondere persoonsgegevens inhoudt, of dat tijdens onderzoek naar een casus bijzondere persoonsgegevens worden waargenomen. Dergelijke waarnemingen mogen niet worden vastgelegd of op enige andere wijze worden verwerkt.

Verwerking burgerservicenummer

Het burgerservicenummer is geen bijzonder persoonsgegeven, maar heeft wel een status aparte omdat verwerking daarvan op grond van artikel 87 van de AVG alleen is toegestaan ter uitvoering van de wet of voor doeleinden die bij wet zijn bepaald. De deelnemende partners kunnen bij de uitvoering van hun publieke taak gebruik maken van het burgerservicenummer, zonder dat daarvoor nadere regelgeving vereist is.¹⁸

4.8 Bewaartermijnen

Het project wordt na een jaar afgesloten of eerder, als er geen casussen meer zijn die geschikt zijn voor een gezamenlijke aanpak. De looptijd van het project kan bij bijzondere omstandigheden worden verlengd na een akkoord van de stuurgroep.

De door de partijen aangeleverde gegevens worden voor de duur van het project bewaard tot maximaal vier weken na de afsluiting van het project. De projectleider ziet hierop toe en zorgt voor een administratie met metadata. Worden naar aanleiding van de samenwerking door een partner (handhavings)instrumenten ingezet op grond van de reguliere bevoegdheden, dan ligt de verantwoordelijkheid voor het opstellen en bewaren van het handhavingsdossier bij deze partner. De betrokken partner bewaart dit handhavingsdossier in overeenstemming met het eigen bewaar- en vernietigingsbeleid op grond van de Archiefwet. Dit valt buiten de gezamenlijke

¹⁸ Artikel 10 Wet algemene bepalingen burgerservicenummer.

verwerkingsverantwoordelijkheid, elke partner is zelf verantwoordelijk voor het naleven van het eigen beleid hiervoor.

4.9 Rechten betrokkenen

Een LSI-samenwerkingsverband heeft geen eigenstandige rechtspersoonlijkheid. De uitoefening van rechten uit hoofde van de AVG door een betrokkene, verloopt daarom via de aan het project deelnemende partnerorganisatie(s). De partnerorganisatie hanteert hiervoor de eigen voorschriften en procedures. Het is aan de gemeente en de landelijke partners of en hoe zij richting betrokkenen over de initiatie van een project communiceren. Gelet op de doelen van een project, is het denkbaar dat zij hierin (sterk) terughoudend zijn. Op voorhand gelden geen beperkingen voor de uitoefening van rechten door de betrokkene, wel kent het uitoefenen van rechten in het kader van een LSI-project enkele bijzonderheden:

Mogelijke beperking van inzagerecht gedurende het project

De betrokkene dient rekening te houden met de mogelijkheid dat een verzoek om inzage tijdens de uitvoering van een project (deels) kan worden geweigerd met een beroep op artikel 23 van de AVG.¹⁹

Verzoek betreft mede gegevens van andere organisaties

Als het verzoek gaat over de gegevensverwerking binnen het project, stuurt de ontvangende partij het verzoek door naar de andere betrokken partijen, waarna elke partij dit verzoek afhandelt voor zijn aandeel in het geheel.

Uitoefenen van rechten na einde project

De persoonsgegevens die voor het project worden gebruikt, worden na afloop van het project uit de projectomgeving (teamsite e-SWF) gewist. Na afloop van het project (en verwijdering van de gegevens uit de samenwerkruimte) is de uitoefening van bepaalde rechten niet meer mogelijk. Wel kan een betrokkene bij elk van de deelnemende organisaties verzoeken om inzage in de gegevens die elke organisatie afzonderlijk heeft aangeleverd.

4.10 Onderlinge afspraken gezamenlijk verwerkingsverantwoordelijken voor datalekken en rechten betrokkenen

Elke partner volgt zijn eigen procedures voor het afhandelen van datalekken en verzoeken van betrokkenen die hun rechten op grond van de AVG willen uitoefenen.

Over datalekken in de e-SWF omgeving zal de Arbeidsinspectie alle betrokken LSI-partners informeren vanuit zijn rol als technisch verantwoordelijke. SZW neemt het voortouw bij de afhandeling van het datalek en de melding bij AP en het informeren van betrokkenen, waar dat aan de orde is.

4.11 Doelbinding

[aanpassen naar lokale situatie]

Persoonsgegevens mogen enkel voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verwerkt, en vervolgens niet verder worden verwerkt op een met die doeleinden onverenigbare wijze.²⁰ De gegevens die in het kader van de een LSI-project worden verwerkt, zijn verzameld voor de uitvoering van sectorale wet- en regelgeving door de afzonderlijke partners.

¹⁹ Zie artikel 41 UAVG.

²⁰ Artikel 5, eerste lid, onder b, van de AVG.

Onderdeel van de uitvoering is dat op het rechtmatig gebruik van voorzieningen, de naleving van bepaalde plichten en de uitvoering van bepalingen vanuit overheidswege wordt toegezien en gecontroleerd, en dit desnoods wordt gehandhaafd. De sectorale wet- en regelgeving waarop een LSI-project kan zien, kent een hierop toegesneden juridisch instrumentarium. Daarmee wordt de facto de doelen van artikel 64 van de Wet SUWI ingevuld. Om deze reden worden gegevens binnen een LSI-project verwerkt ten behoeve van het oorspronkelijke verzameldoel en is er geen sprake van een ander doel. Wel betekent dit dat dit per onderzoek moet worden onderbouwd aan de hand van het concrete benoemde doel. De gegevens door de partners in het samenwerkingsverband mogen verwerkt worden voor de doelen genoemd in par. 4.5.

Bredere doelstelling LSI-project en gegevensverwerking

Een wijkgerichte aanpak vormt veelal onderdeel van een breder palet aan maatregelen en interventies dat de gemeente inzet om de leefbaarheid in een gebied te herstellen of bevorderen. Het voorkomen en bestrijden van onrechtmatige situaties draagt hieraan bij. Artikel 64 van de Wet SUWI kent een afgebakende doelstelling, en daar vallen doelen als (vroeg)signalering van zorgbehoefte, hulpverlening of (het bevorderen van) maatschappelijk welzijn buiten. Als dergelijke doelen onderdeel van een project zijn, mogen hiervoor geen persoonsgegevens van de partners worden verwerkt.

De praktijk wijst uit dat risicosignalen en gegevens die tijdens het project naar voren komen, sociaal maatschappelijke problematiek van burgers aan het licht kunnen brengen die niet (alleen) om controle en handhaving vraagt, zoals een onveilige thuissituatie. De gemeente of partner kan in deze gevallen informatie over hulpverlening verstrekken. Voor de gerichte doorgifte van de gegevens van burgers aan een instantie biedt artikel 64 van de Wet SUWI echter geen grondslag. Dergelijke interventies vallen buiten de context van de LSI.

4.12 Noodzakelijkheid en evenredigheid

Proportionaliteit

De verwerking van persoonsgegevens in dit project geeft de deelnemende partners in de casussen die worden geselecteerd voor de casustafel en gezamenlijk worden opgepakt, een uitgebreid beeld van het privé leven van de betrokkene. Door de combinatie van informatie over woonplaats en -situatie, of betrokkene werkt of op andere wijze aan inkomen komt, het bestaan van schulden en ontvangst van subsidies en/of toeslagen ontstaat een uitgebreid beeld van iemands leven. De betrokkene zelf weet waarschijnlijk op het moment zelf niet dat de partners zoveel gegevens bij elkaar brengen.²¹ De verwerking van persoonsgegevens voor dit project grijpt dus diep in het privéleven in van degenen op wie die gegevens betrekking hebben.

De arbeidswetten en het stelsel van sociale zekerheid dienen een groot maatschappelijk belang. De arbeidswetten beschermen werkenden tegen oneerlijke werkomstandigheden. De sociale zekerheid is één van de pijlers van de Nederlandse maatschappij en draagt in belangrijke mate bij aan de welvaart in Nederland. Het stelsel van sociale zekerheid kan alleen functioneren als burgers in Nederland die geen aanspraak hebben op voorzieningen, daar ook geen gebruik van maken. Het stelsel wordt bekostigd met gemeenschapsgeld. Fraude tast de solidariteit aan die aan het stelsel ten grondslag ligt. Een adequate controle op de juistheid en de volledigheid van gegevens op basis waarvan aan burgers aanspraken worden verleend, is van groot belang. Het bestrijden van misbruik

²¹ Zie voor informatie aan betrokkene over het project H.1.

en fraude door middel van toezicht en handhaving is belangrijk voor het draagvlak bij de burger voor het stelsel van sociale zekerheid.²² Naar aanleiding van de problematiek in de wijk zoals beschreven in hoofdstuk 1 is besloten tot het opstarten van dit project.

De proportionaliteitsafweging in een WGA-project ligt dus in de weging tussen het concrete individueel belang en een maatschappelijk belang.

Iedere betrokkene die als casus binnen (de gegevensverwerking in) van een WGA-project valt, maakt gebruik van één of meer overheidsvoorzieningen. Zonder voorziening, geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer. In zoverre opereert het LSI-verband niet anders dan LSI-partners individueel op het eigen terrein doen. Zij controleren immers zelf ook of verstrekte voorzieningen rechtmatig worden gebruikt. Dergelijke controles worden logischerwijs niet verricht bij burgers die geen gebruik van een voorziening maken. Dat bij het genot van bepaalde voorzieningen, die gekoppeld zijn aan voorwaarden voor gebruik, rechten en plichten komen kijken, is wettelijk geborgd en maatschappelijk geaccepteerd.

De verwerking binnen een LSI-samenwerkingsverband vormt een grotere inbreuk op de persoonlijke levenssfeer dan wanneer controle en eventueel optreden door en binnen één organisatie plaatsvindt. Als enkelvoudig optreden mogelijk is, is dat de geijkte route. Met deze blik wordt door partners ook gekeken naar gegevens die in het project worden ingebracht. Er zijn echter casussen waarbij veelal meerdere voorzieningen worden gebruikt, waarbij vermoedens van regelvertreding heersen en hiertussen mogelijk samenhang zit. Juist omdat betrokkene vaak met 'stukjes' overheid te maken heeft, is een vereniging van die overheidsonderdelen binnen een project met als doel om integraal naar de casus te kijken, geen onevenredige oplossing. Dit is ook de reden dat het doel van gegevensverwerking binnen de LSI niet puur 'handhaving' is, maar ligt in integraal overheidsoptreden dat bijdraagt aan het op rechtmatig gebruik van – met name – combinaties aan voorzieningen. Aan dat doel draagt ook de 'gelaagde' selectie van casussen per stap (zoals beschreven in par. 4.2) bij. De individuele inbreuk staat, gelet op de uitgangspositie van betrokkenen, de situaties waarbij LSI-optreden wordt ingeroepen en het belang dat wettelijk en maatschappelijk aan een rechtmatig gebruik van voorzieningen wordt gehecht, dan ook in verhouding dat het na te streven doel.

Daarnaast is, zoals ook uit voorgaande paragrafen volgt, voorzien in diverse mitigerende maatregelen.

Zo worden de risicosignalen die door elke partner in de voorfase onder eigen verantwoordelijkheid zijn verzameld, voorafgaand aan de casustafel beoordeeld. Deze beoordeling omvat een controle of er meer dan één partij belang heeft bij de betreffende casus (een criterium uit het LSI-convenant) en of de gegevens binnen de projectdoelen vallen zoals beschreven in par. 1.6. en 4.5. Als maar één partij belang heeft bij een nader onderzoek, dan worden gegevens niet gedeeld. Op deze wijze wordt niet meer informatie uitgewisseld dan noodzakelijk om een thema of doelgroep af te bakenen. Ook komen alleen casussen aan een casustafel aan bod waarbij de feiten en/of omstandigheden duiden op misbruik of oneigenlijk gebruik. Er zal bij de eerste bespreking aan de casustafel gebruik worden gemaakt van namen en adressen, dat zijn de authentieke persoonsgegevens zoals die bij partijen bekend zijn. Als twee of meer partijen een adres of persoon als onderzoekwaardig aanmerken, worden de signalen van het betreffende adres besproken. Vervolgens wordt aan de

²² Zie ook de overwegingen van de Rechtbank Den Haag in de uitspraak van 05-02-2020, ECLI:NLRBDHA:2020:1878, ro. 6.3 ev (uitspraak SyRI).

hand van de concrete feiten een afweging gemaakt welke actie passend is. Dit wordt vastgelegd in het eerder genoemde signaaldocument. Op deze wijze wordt dataminimalisatie toegepast: informatie die bij een casusbespreking boven tafel komt en niet relevant blijkt voor de doeleinden van art. 64 Wet Suwi, wordt niet geregistreerd. Er vindt altijd een actualiteitstoets van de gegevens plaats om de kwaliteit van de informatie te borgen.

Subsidiariteit

Naar aanleiding van de problematiek in de wijk zoals beschreven in hoofdstuk 1 (aanleiding project) is besloten tot het opstarten van dit project. Gelet op het specifieke krachtenveld in de wijk, is gekozen voor een interventiemix bestaande uit de activiteiten zoals beschreven in hoofdstuk 3.

Hierin zal van geval tot geval worden afgewogen wat de best passende volgende stap is aan de hand van de specifieke omstandigheden van het geval. De signalen die door de ketenpartners bij de start van het project zijn aangeleverd, worden indien er sprake is van een meervoudig belang (zie voor een uitgebreide omschrijving van het begrip 'meervoudig belang' H3), geselecteerd voor bespreking aan de casustafel. Bij toepassing van een handhavingsinterventie wordt zoveel mogelijk getracht primair voor het minst zware handhavingsinstrument te kiezen (zie H3.1 onder D). Uitgangspunt blijft hierbij de proportionaliteit en subsidiariteit van de gekozen handhavingsinterventie. Als blijkt dat er geen of slechts één ketenpartner een actueel belang heeft bij een signaal dan wordt dit signaal niet verder in gezamenlijkheid opgepakt en dus ook niet besproken aan de casustafel. Wel kan de betreffende ketenpartner ervoor opteren om deze enkele signaal onder eigen verantwoordelijkheid, buiten de LSI om, verder te onderzoeken. De omstandigheden in het project wisselen per casus en zijn context afhankelijk.

Het toepassen van de bevoegdheid tot het afleggen van een huisbezoek wordt bijvoorbeeld als een ultimum remedium gezien; als getwijfeld wordt aan de juistheid en volledigheid van door de betrokkene verstrekte gegevens en dit niet op een minder inbreukmakende wijze kan worden geverifieerd. Een huisbezoek wordt alleen ingezet als ondersteunend middel, niet als doel op zich. In elk individueel geval wordt deze afweging gemaakt en schriftelijk vastgelegd in het dossier.

Noodzakelijkheid

Zoals onder 4.5 geschetst, bestaat het doel van het project uit meerdere doelen die uiteen kunnen vallen in meerdere subdoelen. De hoofddoelen zijn het samenwerken door de partners ten behoeve van het integraal overheidsoptreden en het doel van het integraal overheidsoptreden, namelijk voorkoming en bestrijding van onrechtmatig gebruik van overheidsmiddelen en overheidsvoorzieningen op het terrein van de sociale zekerheid en de inkomensafhankelijke regelingen, de voorkoming en bestrijding van belasting- en premiefraude en het niet naleven van de arbeidswetten.

De proportionaliteitsafweging laat zien dat de tegen elkaar af te wegen belangen verschillende grootheden zijn. Ook als er grote maatschappelijke belangen op het spel staan, is echter niet elke inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van een betrokkene geoorloofd. Daar staat tegenover dat de wijze waarop met de persoonsgegevens wordt omgegaan, zorgvuldig is: in een stapsgewijze selectie wordt steeds bekeken of er voldoende aanknopingspunten zijn om gezamenlijk verder onderzoek in een casus te doen.

4.13 Risico's van de verwerking voor de rechten en vrijheden van betrokkenen

Inbreuk op rechten en vrijheden

De gegevensverwerkingen die in LSI-verband worden verricht, maken inbreuk op het recht op de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.²³ Hieronder bespreken we de risico's voor de rechten en vrijheden van betrokkenen die aan de gegevensverwerking in dit project zijn verbonden aan de hand van vier aspecten van die risico's:

- a) De negatieve gevolgen die de gegevensverwerkingen kunnen hebben voor de rechten en vrijheden van betrokkenen en de consequenties voor de persoonlijke levenssfeer.
- b) De oorsprong van deze gevolgen.
- c) De kans (waarschijnlijkheid) dat de gevolgen zullen intreden en de impact (ernst) van deze gevolgen voor de betrokkene en de organisatie wanneer deze intreden.

Risico's en maatregelen

Risico 1:
Beschrijving risico
Risico op verwerking van meer persoonsgegevens dan noodzakelijk
Negatieve gevolgen voor betrokkene
Er worden meer gegevens bekend over de betrokkene bij de betrokken LSI-partners dan de betrokkene aan deze organisaties heeft medegedeeld en dan in het kader van het project noodzakelijk waren om te delen. Hoewel buiten de scope van het project kan dit negatieve gevolgen voor de betrokkene hebben als één van de partners naar aanleiding van de informatie toch nader onderzoek instelt.
Negatieve gevolgen voor organisatie
Overtreding AVG, mogelijk een waarschuwing of boete AP. Reputatieschade
Oorsprong gevolgen
Medewerkers hebben de kaders, afspraken en doelstellingen van het project niet scherp. Hierdoor kunnen er meer gegevens in E-SWF worden geüpload dan noodzakelijk of worden er meer gegevens gedeeld aan de casustafel. Ook kan het voorkomen dat er verkeerde signalen worden aangeleverd.

²³ Zoals beschermd door Grondwet, EVRM en IVBPR.

Kans en impact
De kans is redelijk groot, impact beperkt want groep die toegang heeft tot de gegevens is ook beperkt. Hierdoor is het risico gemiddeld.
Een beperkte groep mensen heeft toegang negatieve consequenties zoals een stigmatiserende werking voor de betrokkenen zijn zeer beperkt.
Maatregelen
Een beperkte groep mensen heeft toegang tot de informatie. Dit zijn professionals die werken met de gegevens. Doel moet duidelijk worden omschreven in het projectplan. In DPIA en in afspraken wordt vastgelegd wat de minimaal benodigde dataset is voor de taakuitoefening van partijen; interne systemen worden gebruikt, die bevatten alleen info die wettelijk zijn toegestaan. Toegang tot diverse mappen op teamsite in e-SWF worden beperkt. Op de teamsite heeft elke LSI-partner (met uitzondering van de projectleider en data analist) alleen toegang tot de map van de eigen organisatie, de map casustafel en de projectmap. De eerste selectie uit de signalen wordt gemaakt door de projectleider en alleen die casussen worden gedeeld met de LSI-partners via de map casustafel. Goede casusselectie door het projectteam. Stapsgewijze selectie casus. Ervoor zorgen dat medewerkers van de organisaties goede instructies krijgen door vooraf afspraken te maken en informatie te delen. Dit wordt onder andere geborgd door een databijeenkomst voorafgaande aan het project. De casussen worden in een aantal stappen geselecteerd waar ook een stapsgewijs uitbreidende gegevensdeling hoort. De stapsgewijze selectie heeft tot doel alleen die casus te bespreken en elkaar daarover van meer informatie te voorzien als de casus past binnen de criteria en doelstellingen van het project Medewerkers van elke organisatie moeten goede instructies krijgen over welke informatie ze wel of niet mogen delen binnen een LSI project.
Restrisico
Laag

Risico 2:
Beschrijving risico
Risico op verwerken van persoonsgegevens van kwetsbare groepen
Negatieve gevolgen voor betrokkene
De doelgroep voor dit project zijn de bewoners van een wijk waar de gemeente diverse problematieken ervaart. Dit zijn vaak probleemwijken. De bewoners van deze wijken maken vaak gebruik van regelingen op het gebied van sociale zekerheid en zijn hierdoor kwetsbaar. Zij verkeren in een ongelijkwaardige positie tegenover een instantie. Een LSI-project kan verder bijdragen aan de stigmatisering van de wijk en de bewoners, met alle gevolgen van dien voor bijvoorbeeld het afsluiten van verzekeringen (hoogte premie hoger), een lening of krediet te krijgen

Negatieve gevolgen voor organisatie
Reputatieschade Bij onvoldoende waarborgen en zorgvuldigheid, mogelijk overtreding AVG
Oorsprong gevolgen
Keuze voor probleemwijk als projectgebied
Kans en impact
Kans is groot. De impact is beperkt/moeilijk in te schatten op voorhand. Het risico is gemiddeld.
Maatregelen
Er wordt gewerkt op basis van adres, niet op basis van een kwetsbare groep. Bij de selectie worden (bijzondere) persoonsgegevens buiten beschouwing gelaten. Het bewustzijn wordt vergroot binnen de organisaties over waar aan wordt gewerkt en wat dit inhoudt. Ook bewustzijn over dat gegevens van betrokkene worden verwerkt en dat zij eventueel als kwetsbaar kunnen worden beschouwd en welke mogelijke bias hieraan vast zit. Hierdoor creëer je bewustzijn bij de medewerkers. Daarnaast is de wijk die wordt onderzocht uitgezocht op basis van diverse factoren en is het inzet van het instrument afgewogen. De diverse deelnemende partners hebben ook een DPIA uitgevoerd en kunnen op basis daarvan intern nog verdere maatregelen treffen mocht dit nodig zijn.
Restrisico
Gemiddeld

Risico 3:
Beschrijving risico
Risico op verwerken bijzondere persoonsgegevens
Negatieve gevolgen voor betrokkene
Benadeling doordat informatie wordt meegewogen die buiten het beoordelingskader valt.

Negatieve gevolgen voor organisatie
<p>Overtreding AVG, mogelijk een waarschuwing of boete AP.</p> <p>Reputatieschade.</p>
Oorsprong gevolgen
<p>Onrechtmatige verstrekking of vastlegging (verwerking) door partner.</p>
Kans en impact
<p>Kans zeer klein aangezien er weinig bijzondere persoonsgegevens worden gedeeld. Impact is kan verschillen maar is in beginsel beperkt. Het risico is laag.</p>
Maatregelen
<p>In DPIA en in afspraken vastleggen wat de minimaal benodigde dataset is voor de taakuitoefening van partijen en wat gedeeld mag worden. Hierdoor beperkt je de hoeveelheid data (dataminimalisatie). In werkprocessen, werkinstructies en afspraken voor medewerkers beschrijven wat wel en niet gedeeld mag worden. Voorafgaande aan het project worden bijeenkomsten georganiseerd zodat alle deelnemende medewerkers inzicht krijgen in welke informatie vanuit welke partner kan worden gedeeld en wat de status van die informatie is. Zo creëer je bewustzijn bij medewerkers over het wel of niet delen van diverse informatie. Er worden geen bijzondere persoonsgegevens gedeeld behalve het type uitkering van UWV wat bestempeld kan worden als bijzonder persoonsgegeven. Over de verdere inhoud of achtergrond van die uitkering wordt niets gedeeld.</p>
Restrisico
<p>Laag</p>

Risico 4:
Beschrijving risico
<p>Risico op onvoldoende transparantie</p>
Negatieve gevolgen voor betrokkene
<p>Betrokkenen worden onvoldoende geïnformeerd over de verwerking. Onvoldoende transparantie over werkwijze. Betrokkene heeft onvoldoende inzicht in waar de persoonsgegevens voor gebruikt worden en op welke wijze en de reden van eventueel bezoek/onderzoek.</p>
Negatieve gevolgen voor organisatie

<p>Overtreding AVG, mogelijk een waarschuwing of boete AP.</p> <p>Reputatieschade.</p>
<p>Oorsprong gevolgen</p>
<p>Geen duidelijk projectplan, geen heldere DPIA en geen afgestemde en juiste communicatie voor de doelgroep. Geen opname in het register van verwerkingen organisatie of privacyverklaring.</p>
<p>Kans en impact</p>
<p>De kans op dit risico is gemiddeld. De impact voor betrokkene is gemiddeld. Het risico is dus gemiddeld.</p>
<p>Maatregelen</p>
<p>Kwalitatief goede projectdocumentatie. De LSI-partners zijn allen verantwoordelijk voor de kwaliteit van het projectplan en de DPIA die zij accorderen.</p> <p>Tijdens de uitvoering moet de projectleider zorgen voor een goede verslaglegging van alle activiteiten, de gemaakte keuzes en de afwegingen die tot die keuzes hebben geleid. Hiervoor zijn documenten beschikbaar die ervoor zorgen dat alles eenduidig wordt geregistreerd en tevens alle informatie ook voorhanden is.</p> <p>Er wordt een communicatiestrategie richting gemeente en wijk opgesteld. Onderdeel van het project moet een communicatiestrategie zijn die voorziet in communicatie vooraf, tijdens en na het project. Hierdoor kunnen betrokkenen weten dat er een project loopt en wordt aan de doelgroep uitgelegd moeten worden van een LSI-project is, welke gevolgen dat heeft voor betrokkenen, welke gegevensverwerking er plaatsvindt en welke rechten zij hebben en hoe ze die kunnen uitoefenen. Duidelijke afspraken tussen partners wanneer wie verantwoordelijk is voor de afhandeling van verzoeken van betrokkenen.</p>
<p>Restrisico</p>
<p>Laag</p>

<p>Risico 5:</p>
<p>Beschrijving risico</p>
<p>Risico op een inbreuk op de vertrouwelijkheid van gegevens (datalek of beveiligings-incident, medewerker aan verkeerde map gekoppeld). Persoonsgegevens komen bij onbevoegden terecht. Door bijvoorbeeld onrechtmatige toegang tot eSWF doordat iemand toegang krijgt die geen deelnemer is.</p>
<p>Negatieve gevolgen voor betrokkene</p>

<p>Persoonsgegevens komen bij onbevoegden terecht. Mogelijk wordt informatie bekend bij derden die hen niet bekend was en waaraan zij voor de betrokkene (negatieve) consequenties verbinden.</p>
<p>Negatieve gevolgen voor organisatie</p>
<p>Reputatieschade</p> <p>Alleen als de beveiliging al niet op orde was, mogelijk overtreding AVG, melden AP</p>
<p>Oorsprong gevolgen</p>
<p>Beveiliging e-SWF heeft een lek of beveiligingsincident door een hack of anderszins.</p> <p>Bijvoorbeeld de projectleider krijgt verkeerde naam of vergist zich in naam medewerker (en bij welke organisatie die hoort).</p>
<p>Kans en impact</p>
<p>De kans is klein. Impact kan groot zijn, afhankelijk van het type incident en of en wat er daadwerkelijk uitlekt. Het risico is gemiddeld.</p>
<p>Maatregelen</p>
<p>Bij de start van het project moet aandacht worden besteed aan informatiebeveiliging.</p> <p>Vorbereiden communicatiestrategie bij incidenten in de vorm van afspraken over onderzoek en naar buiten treden.</p> <p>Projectleider controleert regelmatig wie toegang hebben tot de teamsite in e-SWF en of die medewerkers toegang hebben tot de juiste mappen en of zij nog steeds onderdeel zijn van het project.</p> <p>Projectleiding moet scherp zijn op autorisaties en periodiek controleren, of gegevens in E-SWF in de juiste map zijn ingeladen. E-SWF voldoet aan BIO. NLA zorgt dat de beveiliging op organisatorisch en technisch niveau op orde is door te voldoen aan de BIO. NLA wordt hierop jaarlijks geaudit door de ADR. Dit geldt ook voor SSC-ICT die het technisch beheer verzorgt. Daarnaast heeft SSC-ICT een Security Operations Center dat het netwerk continue monitort op afwijkingen en is SSC-ICT aangesloten bij het Nationaal Detectie Netwerk van NCSC voor actuele dreigingsinformatie.</p>
<p>Restrisico</p>
<p>Laag</p>

Risico 6

Beschrijving risico
Risico op onvoldoende mogelijkheid tot het uitoefenen van rechten door betrokkene. Betrokkenen hebben onvoldoende mogelijkheid om bijvoorbeeld inzage te krijgen in hun gegevens of deze te laten corrigeren of verwijderen indien nodig
Negatieve gevolgen voor betrokkene
Betrokkenen weten niet dat er een LSI-project is, welke rechten ze hebben en hoe ze die kunnen uitoefenen. Betrokkenen komen niet te weten dat hun gegevens zijn verwerkt en zijn niet in staat hun AVG-rechten uit te oefenen
Negatieve gevolgen voor organisatie
Reputatieschade ('onder de pet houden' informatie) – schadelijk voor imago betrouwbare overheid Afhankelijk van reden niet kunnen uitoefenen rechten ook overtreding AVG Mogelijk als het later uitkomt AVG- en Wob-verzoeken
Oorsprong gevolgen
Gebrek aan voorlichting en communicatie over rechten AVG. Gegevens zijn al gewist, gegevens worden niet verstrekt, verwerking is al afgelopen dus bepaalde rechten (zoals bezwaar tegen verwerking) zijn gepasseerd station.
Kans en impact
De kans is gemiddeld. De impact is gemiddeld. Hiermee is het risico ook gemiddeld.
Maatregelen
Zie ook maatregelen bij risico 4. De communicatie moet de betrokkenen (voorafgaand aan het project) in het algemeen informeren over het de voorgenomen verwerking en de rechten van betrokkenen), de betrokkenen die worden onderzocht (gesprek of bezoek), moeten voorafgaand aan het gesprek nogmaals uitgelegd krijgen hoe het zit en ook informatie meekrijgen om later terug te lezen. De informatie moet in elk geval duidelijk vermelden bij wie ze terecht kunnen voor verder vragen. Dit moet ook goed vastgelegd worden in het projectplan. in alle communicatie

moet concreet worden uitgewerkt hoe deze rechten kunnen worden uitgeoefend. Binnen het project worden afspraken gemaakt over welke ketenpartner aan zet is.

Restrisico

Laag

Risico 7

Beschrijving risico

Risico op onveilige technische omgeving en niet opvolgen organisatorische maatregelen. Persoonsgegevens zijn onvoldoende beveiligd tegen bijvoorbeeld datalekken of menselijke handelen.

Negatieve gevolgen voor betrokkene

Mogelijk wordt informatie bekend bij derden/onbevoegden die hen niet bekend was en waaraan zij eventueel voor de betrokkene (negatieve) consequenties verbinden.

Negatieve gevolgen voor organisatie

Overtreding AVG, mogelijk een waarschuwing of boete AP.

Reputatieschade

Oorsprong gevolgen

SSC-ICT leeft de BIO niet na.

De Arbeidsinspectie maakt fouten bij het inrichten van de teamsite in e-SWF.

Medewerkers houden zich niet aan werkafspraken

Kans en impact

De kans is klein. Impact kan groot zijn, afhankelijk van het type incident en of en wat er daadwerkelijk uitlekt. Het risico is gemiddeld.

Maatregelen

Zie ook maatregelen bij risico 6. Werkafspraken worden gemaakt in verband met het gebruik systemen en controle van SSC-ICT en functioneel beheerder en projectleider. eSWF voldoet aan BIO. NLA zorgt dat de beveiliging op organisatorisch en technisch niveau op orde is door

te voldoen aan de BIO. NLA wordt hierop jaarlijks geaudit door de ADR. Dit geldt ook voor SSC-ICT die het technisch beheer verzorgt . Daarnaast heeft SSC-ICT een Security Operations Center dat het netwerk continue monitort op afwijkingen en is SSC-ICT aangesloten bij het Nationaal Detectie Netwerk van NCSC voor actuele dreigingsinformatie. Autorisatie wordt bepaald door de projectleiding. Binnen het projectteam is een beperkt aantal personen geautoriseerd tot e-SWF. Er worden binnen het projectteam werkafspraken gemaakt hoe gegevens te delen. Dit gebeurt enkel via e-SWF. Er wordt bijvoorbeeld geen gebruik gemaakt van de mail.

Restrisico

Laag

Risico 8

Beschrijving risico

Niet transparante identificatie van signalen door- en oncontroleerbaarheid van (interne) selectie LSI-partners. Het is onduidelijk hoe de LSI-partners aan bijvoorbeeld risicosignalen komen en wat er vervolgens mee gebeurt

Negatieve gevolgen voor betrokkene

Betrokkene heeft onvoldoende inzicht in waarvoor welke persoonsgegevens gebruikt worden en op welke wijze. Betrokken kan geconfronteerd worden met acties gebaseerd op oncontroleerbare wijze van selectie door de LSI-partners die bij betrokkene niet bekend zijn. De signalen kunnen door niet transparant handelen, onjuist zijn.

Negatieve gevolgen voor organisatie

Reputatieschade. Waarschuwing of boete AP.

Mogelijk civiele of bestuursrechtelijke procedures (schadevergoeding of bezwaar/beroep tegen besluit in verband met onzorgvuldig onderzoek).

Oorsprong gevolgen

Vaagheid en gebrekkige toelichting of verantwoording richting het project door betrokken LSI-partner. Fouten in interne processen LSI-partner.

Kans en impact

De kans is klein. De impact is gemiddeld. Het risico is gemiddeld.
Maatregelen
Interne DPIA moet worden gemaakt over processen rondom het aanleveren van de signalen. Afspraken over aanlevering signalen onder andere door het organiseren van een data bijeenkomst alvorens een project start waarin duidelijk wordt hoe signalen worden gegenereerd. Vervolgens wordt het signaal gewogen en stapsgewijs aangevuld indien daar aanleiding toe is. Door het maken van een interne DPIA wordt de selectie van signalen intern getoetst en daarmee controleerbaar. Voorafgaand aan de casustafel kan de projectleiding navraag doen over achtergrond van een signaal. Ook wordt voorafgaand aan de casustafel gecontroleerd of het (initiële) signaal nog actueel is en of de gegevens kloppen. Als iets op de casustafel komt, moet de bron van het signaal helder zijn (en worden vastgelegd) zodat dit later nog terug te halen is. Dit moet goed geregistreerd worden bijvoorbeeld door inbrenger van signaal vast te leggen (gebeurt al)formulier in eSWF, elke dienst heeft eigen kopje waar je je bevindingen in kunt zetten (inclusief 'geen belang'). Er is een projectadministratie waarin eenduidig en duidelijk wordt geregistreerd wat er met een signaal gebeurt en waarom. Projectdeelnemers dienen archiefafspraken in acht te nemen.
Restrisico
Laag

Risico 9
Beschrijving risico
Risico op gebruik van signalen door een partner zonder grondslag (waaronder een niet van toepassing zijnde grondslag). Signalen worden gebruikt zonder dat dit wettelijk is toegestaan. Signalen die niet van belang zijn of niet binnen de doelbinding van het projectplan passen worden ingebracht.
Negatieve gevolgen voor betrokkene
Gegevens van betrokkene worden onterecht en zonder grondslag verwerkt. LSI-partners ontvangen daardoor informatie over betrokkene.
Negatieve gevolgen voor organisatie
Overtreding AVG
Reputatieschade

Oorsprong gevolgen
Fouten in interne processen LSI-partners.
Kans en impact
Kans is klein, impact is laag daarmee is het risico's laag.
Maatregelen
interne DPIA's worden gemaakt en privacybeleid wordt nageleefd. Een awarenesscampagne hierover onder medewerkers waarin bij elk van de limitatief omschreven doeleinden de grondslag staat beschreven. En dat voor andere doeleinden de signalen niet gebruikt mogen worden. Noodzakelijkheidstoets en toets op dataminimalisatie alvorens signalen gedeeld worden; met alleen die ketenpartners die iets met het signaal moeten doen (need to know).
Restrisico
Laag

Risico 10
Beschrijving risico
Risico voor verdere verwerking van signalen door een partner binnen de eigen organisatie voor andere doeleinden dan binnen de scope van het LSI-project vallen. Signalen worden door andere organisatieonderdelen gebruikt of voor andere doeleinden zonder grondslag.
Negatieve gevolgen voor betrokkene
Gegevens van betrokkene worden onterecht en zonder grondslag verwerkt. LSI-partners ontvangen daardoor informatie over betrokkene.
Negatieve gevolgen voor organisatie
Overtreding AVG en andere wetgeving Reputatieschade
Oorsprong gevolgen
Partner ziet intern belang bij gegevens. Gemakzucht omdat de informatie beschikbaar is en dat informatie verder wordt gedeeld dan is toegestaan.

Kans en impact
Kans is redelijk groot. De impact voor betrokkenen kan groot zijn. Hiermee is het risico groot.
Maatregelen
Werkafspraken worden gemaakt, interne processen op orde en creëren van bewustzijn bij medewerkers over wat wel en niet is toegestaan in het kader van de informatie en doorverstrekken. Een voorbeeld hiervan is het protocol doorverwijzing waarin er voor gemeenten handvaten en richtlijnen worden geboden wanneer en onder welke voorwaarden gegevens wel of niet gedeeld mogen worden met andere afdelingen binnen de organisatie. Er moeten werkafspraken worden gemaakt wanneer gegevens wel, dan wel niet doorgegeven mogen worden. Dit moet zowel bij het projectteam als intern bij de partners worden vastgesteld. Door dit bespreekbaar te maken wordt er bewustzijn gecreëerd en voorkom je onwetendheid.
Restrisico
Gemiddeld.

